

Retningslinjer for Klarspråksprisen

Retningslinjene er fastsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) den 16. september 2016. Retningslinjene for Statens klarspråkspris av 1. oktober 2013 oppheves fra samme dato.

Klarspråksprisen er en forvaltningspris som eies av Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD).

Prisen skal belønne godt, klart og brukervennlig språk i offentlig sektor. Klarspråk fremmer demokrati og rettsikkerhet og skaper tillit til forvaltningen. For staten er det blant annet slått fast i den statlige kommunikasjonspolitikken [2009] at språket i tekster fra staten skal være korrekt og klart, og at statsansatte skal følge gjeldende regler for rettskriving og målbruk.

Klarspråksprisen omfatter:

- hovedpris for staten
- hovedpris for kommuner og fylkeskommuner
- temapris(er) for utvalgte tema - kan gis til alle forvaltningsnivåer
- utmerkelsen «Årets trekkhund» - kan gis til en person fra alle forvaltningsnivåer

En jury oppnevnt av KMD avgjør hvert år hvem som vinner prisene.

Hovedpris for staten

Prisen skal tildeles statsorganer som har gjort en ekstraordinær innsats for å bruke et godt, klart og brukervennlig språk i den skriftlige kommunikasjonen sin. Med statsorgan menes i denne sammenhengen statlige forvaltningsorganer og helseforetak. Språkinnsatsen skal gjelde både bokmål og nynorsk.

Den som får prisen, skal ha utarbeidet tekster og tjenester med et godt og klart språk som er tilpasset mottakerne. Juryen skal blant annet legge vekt på følgende kommunikasjonskanaler:

- skjemaer
- veiledninger
- brev og digital post
- e-post
- nettekster
- digitale tjenester
- lover og forskrifter

Godt arbeid for å oppfylle kravene i målloven vil telle positivt.

Hovedpris for kommuner og fylkeskommuner

Prisen skal tildeles kommuner og fylkeskommuner som har gjort en ekstraordinær innsats for å bruke et godt, klart og brukervennlig språk i den skriftlige kommunikasjonen sin.

Spesielle hensyn:

- Der to eller flere kommuner har vedtatt sammenslåing, og der de har et felles klarspråksarbeid for den nye kommunen, kan de nomineres og tildeles prisen samlet.
- Oslo kommune er i en særstilling, både på grunn av størrelse og organisering. Deler av Oslo kommune kan derfor nomineres og tildeles prisen på selvstendig grunnlag.

Prisen kan ikke tildeles kommunaleide foretak eller selskaper.

Den som får prisen, skal ha utarbeidet tekster og tjenester med et godt og klart språk som er tilpasset mottakerne. Juryen skal blant annet legge vekt på følgende kommunikasjonskanaler:

- skjemaer
- veiledninger
- brev og digital post
- e-post
- nettekster
- digitale tjenester

For begge prisene

Juryen skal ta hensyn til at hovedkanalen mellom forvaltningen og innbyggerne skal være digital. Det innebærer at kommunikasjonen mellom det offentlige og brukerne skal fungere godt i de digitale kanalene som finnes. Språket i interaktive digitale tjenester skal være forståelig, og tjenestene skal kommunisere godt med brukerne. Det er særlig viktig at informasjon om plikter, rettigheter og muligheter er formidlet på en lettfattelig måte.

Klarspråkarbeidet i forvaltningen skal være langsiktig og systematisk. Derfor skal juryen legge vekt på

- hvordan klarspråksarbeidet er organisert, forankret i ledelsen og at det involverer store deler av virksomheten
- koblingen mellom språkarbeidet og øvrige arbeidsprosesser – for eksempel digitale tjenester
- hvilke konkrete tiltak som er gjennomført

- hvordan brukernes forståelse av tekster mv. samles og følges opp
- konkrete resultater (dokumentert ved evaluering, brukertesting, målinger eller lignende)

Temapriser

I tillegg til hovedprisene kan det deles ut én eller flere temapriser hvert år. Temaprisene skal gis på områder hvor det er spesielt viktig å stimulere til aktivitet. De skal dels virke motiverende for potensielle prismottakere, og dels vise fram mønsterpraksis for andre. KMD, i samarbeid med Språkrådet og Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi), bestemmer tema og antall fra år til år.

Årets trekkhund

Utmerkelsen «Årets trekkhund» tildeles enkeltpersoner. Med denne utmerkelsen skal ildsjelene hedres, og den skal gå til en person som har gjort en ekstraordinær innsats i klarspraksarbeidet i forvaltningen. «Årets trekkhund» er en person som motiverer andre og oppnår gode resultater som pådriver for systematisk klarspraksarbeid.

Administrative bestemmelser

Juryen oppnevnes av Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Den består av en leder og inntil fem medlemmer. Jurymedlemmene oppnevnes for den tiden KMD bestemmer, med mulighet for forlengelse. Juryen honoreres etter statens veiledende timesatser for utvalgsgodtgjøring.

Språkrådet og Difi er sekretariat for juryen. Kommunesektorens organisasjon KS bidrar til sekretariatsarbeidet i forbindelse med prisen for kommuner og fylkeskommuner. KS bidrar eventuelt også i forbindelse med andre priser, der det er relevant.

Prisvinnerne utpekes blant kandidater som juryen har mottatt forslag om, eller som juryen vurderer på eget initiativ. Kandidatene skal vurderes på selvstendig grunnlag. Dersom ingen kandidater oppfyller kravene, vil det ikke deles ut pris.

Vinnerne av de to hovedprisene mottar en original kunstgjenstand. Prisene deles ut av statsråden i KMD én gang i året.